

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Središnja Bosna / Srednjobosanski Kanton
OPĆINA BUSOVAČA

Ul. 16. kolovoza bb, 72260 Busovača telefon 030 732 152, fax 030 733 038

Općinski načelnik

**DOKUMENT OVIRNOG BUDŽETA/PRORAČUNA
OPĆINE BUSOVAČA ZA 2025.g.-2027.g.**

Busovača, juni/lipanj 2024. godine

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA/PRORAČUNA OPĆINE BUSOVAČA ZA PERIOD 2025. - 2027. GODINA

Dokument okvirnog budžeta/proračuna je akt koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih/proračunskih prihoda, politike potrošnje te gornje granice rashoda za budžetske/proračunske korisnike za sljedeću i iduće dvije fiskalne godine. Dokument se sačinjava sukladno/u skladu s člankom/članom 15., 16. i članom/člankom 18. Zakona o budžetima/proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl. novine Federacije BiH“, br.102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22).

U V O D

Općinski načelnik donosi Dokument okvirnog budžeta/proračuna Općine Busovača za period 2025.-2027. godinu, kojim se uređuje politika financiranja/finansiranja, odnosno procjenjuju prihodi, primici, rashodi i izdaci.

DOB/DOP predstavlja preliminarni nacrt budžeta/proračuna Općine za 2025. godinu i sadrži preliminarne projekcije budžeta/proračuna za 2026. i 2027. godinu, a budžet/proračun je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi općinskog načelnika za Općinu provode u usluge, programe, aktivnosti koje ispunjavaju socijalne i druge potrebe njenih građana. Ovaj Dokument izrađen je kao dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2025.- 2027.godinu. Cilj DOB/DOP-a je da pomogne da se razvije kvalitetnija strateška osnova za srednjoročno planiranje budžeta/proračuna i pomogne kvalitetnija priprema godišnjeg budžeta/proračuna kao i unapređenje raspodjele raspoloživih resursa putem izrade budžeta/proračuna kojim se u obzir uzimaju strateški pogledi na prihode, prioritete i održivost, veći izlazni rezultati i koristi od javne potrošnje, kao i veći stepen fiskalne odgovornosti, te unapređenje odgovornosti i transparentnosti.

Osnovna funkcija DOB/DOP za period 2025.-2027. godine je da pored osiguranja fiskalne discipline budžetskih/proračunskih korisnika osigura alokaciju budžetskih/proračunskih sredstava u skladu sa prioritetima Općine Busovača, da se postavi strateški okvir i gornja granica resursa unutar kojih bi trebalo pripremiti godišnji budžet/proračun.

Smjernice za izradu ovog Dokumenta bazirane su na ostvarenju budžeta/proračuna Općine Busovača za 2023. godinu, ostvarenju Budžeta/Proračuna prvog kvartala 2024.godine, zadnjim zvaničnim makroekonomskim prognozama Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) i Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA).

PRIHODI BUDŽETA/PRORAČUNA OPĆINE BUSOVAČA

1. Javni prihodi

Javnim приходima u smislu Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Sl. novine FBiH“ broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22) smatraju se indirektni/neizravni porezi, direktni porezi, naknade, takse, kazne, vlastiti prihodi, doprinosi, donacije i drugi prihodi, utvrđeni zakonima i drugim propisima Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, kantona/županija i jedinica lokalne samouprave.

U skladu sa Članom/Člankom 6. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Sl. novine FBiH“ broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22) prihodi sa jedinstvenog računa koji pripadaju Federaciji, raspoređuju se, i to:

- a. Budžetu/Proračunu Federacije privremeno na ime fin. naknada demobiliziranih nezaposlenim borcima 3,05% od ostvarenih prihoda, do roka važenja Zakona o pravima demobilisanih boraca i članova njihovih porodica („Sl. novine Federacije BiH“, broj 61/06),
- b. Finansiranje/Financiranje funkcija Federacije 34,93%,
- c. Finansiranje/Financiranje funkcija kantona/županija 51,23%,
- d. Finansiranje/Financiranje jedinica lokalne samouprave 8,42% i
- e. Finansiranje/Financiranje funkcija Grada Sarajeva 0,25%
- f. Upravitelji cesta 3,90%.

1.1. Indirektni/Neizravni porezi

Indirektni/Neizravni porezi koji se prikupljaju od strane Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje uključuju porez na dodanu vrijednost, carine, akcize i putarine.

Prihodi od indirektnih/neizravnih poreza imaju najveće učešće u ukupnim приходima svih nivoa vlasti. Zbog toga projekcije kretanja istih imaju veliki značaj. Prilikom izrade projekcije prihoda od indirektnih/neizravnih poreza za period 2025.-2027. godine kao izvor je korištena revidirana projekcija prihoda Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA) dostavljena od strane Ministarstva finansija/financija SBK/KSB odnosno Federalnog ministarstva finansija/financija.

1.2. Direktni porezi

U skladu sa Zakonom o pripadnostima javnih prihoda u Federaciji BiH, kantoni i općine prikupljaju niz direktnih poreza, koji uključuju porez na dobit pravnih i fizičkih lica, porez na dohodak, porez na imovinu (porez na imovinu fizičkih i pravnih lica, porez na nasljeđe i darove, porez na promet nepokretnosti fizičkih i pravnih lica) kao i ostale poreze na imovinu koji se naplaćuju i raspoređuju između budžeta/proračuna kantona i općina prema kantonalnim propisima.

1.3. Neporezni prihodi

Neporezni prihodi uključuju:

- prihodi od poduzetništva i imovine,
- prihodi od taksi/pristojbi i naknada,
- prihodi od novčanih kazni,
- prihodi od imovine,
- prihodi od pružanja javnih usluga, vlastiti prihodi/primici

Prema Zakonu o pripadnostima javnih prihoda u FBiH, neporezni prihodi određeni su propisima na federalnom, kantonalnom i općinskom nivou, što im određuje pripadnost po nivoima vlasti.

**Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda općine Busovača
za period 2025.-2027. godina**

Vrsta prihoda	Ostvareno 2023.	Plan 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.	Projekcija 2027.
Prihodi, primici i transferi	8.588.631	8.600.000	8.700.000	8.700.000	8.900.000
1.POREZNI PRIHODI	4.525.003	4.705.900	4.815.500	5219.500	5.519.500
1.1. Porez na dobit	2.517	2.200	2.100	2.100	2.100
1.2. Porez na imovinu	449.247	510.000	470.000	485.000	420.000
1.3. Porez na dohodak	1.285.910	1.301.500	1.430.700	1.573.700	1.728.500
1.4. Indirektni porez	2.787.315	2.892.100	2.912.600	3.158.600	3.368.800
1.5. Ostali porezi	14	100	100	100	100
2. NEPOREZNI PRIHODI	1.558.678	1.561.000	1.570.500	1.580.500	1.580.500
2.1. Naknade,takse i ostali prihodi	1.557.798	1.560.700	1.570.000	1.580.000	1.580.000
2.2. Novčane kazne	880	300	500	500	500
2.3.Primljeni transferi	2.504.950	2.333.100	2.000.000	1.900.000	1.800.000
3.Suficit iz ranijeg perioda			314.000		

RASHODI BUDŽETA/PRORAČUNA OPĆINE

Prema članu/članku 11. Zakona o budžetima/proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl. novine FBiH, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22) rashodi se sastoje od:

- plaća i naknada troškova zaposlenosti,
- doprinosa poslodavca,
- izdataka za materijal, sitan inventar i usluge,
- tekućih transfera i drugih tekućih rashoda,
- kapitalnih transfera i
- izdataka za kamate.

Vrsta rashoda	Ostvareno 2023.	Plan 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.	Projekcija 2027.
UKUPNO	8.260.490	8.600.000	8.700.000	8.700.000	8.900.000
1. UKUPNI RASHODI I IZDACI	6.148.766	6.080.500	6.411.050	6.369.000	6.467.000
1.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.562.741	1.604.600	1.685.500	1.700.000	1.770.000
1.2. Doprinosi poslodavca	143.687	147.000	154.350	157.500	160.700
1.3. Izdaci za materijal, usluge i sitan inventar	2.162.110	2.269.400	2.300.000	2.300.000	2.300.000
1.4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	2.182.903	1.563.900	1.620.000	1.600.000	1.627.000
1.5. Kapitalni transferi	87.136	485.000	640.000	600.000	600.000
1.6. Izdaci za kamate	10.189	10.600	11.200	11.500	9.300
2. UKUPNI KAPITALNI IZDACI	2.111.724	2.459.500	2.188.950	2.231.000	2.233.000
2.1. Izdaci za nabavu stalnih sredstava	2.109.855	2.345.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
2.2. Izdaci za otplatu dugova	1.869	114.500	188.950	231.000	233.000
3. TEKUĆA REZERVA/PRIČUVA		60.000	100.000	100.000	200.000

Tekući transferi podrazumijevaju transfere pojedincima, transfere neprofitnim organizacijama, udrugama/udruženjima građana, sportskim/športskim klubovima, političkim strankama i ostalim.

Kapitalni izdaci odnose se na finansiranje/financiranje nabavke zemljišta, opreme za općinsku administraciju, izdatke vezane za finansiranje/financiranje investicija (vodovodno kanalizaciona infrastruktura, putevi, javna rasvjeta, uređenja sportskih/športskih terena) i sufinansiranje/sufinanciranje projekata odobrenih od strane donatora. Izvršenje planiranih izdataka uglavnom zavisi od broja apliciranih projekata od strane Općine Busovača i odobrenja istih od strane nadležnih ministarstava.

Izdaci za otplatu dugova u periodu od 2025.-2027. godinu odnose se na otplatu glavnice po osnovu kreditnih zaduženja EBRD I CEB projekat "Regonalni vodovod Plava voda" i moguća izmirenja obaveza po osnovu potpisanih mjenica od strane Općine.

Sredstva tekuće rezerve/pričuve planirana u budžetu/proračunu koriste se za nepredviđene namjene za koje u budžetu/proračunu nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tokom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva jer ih pri planiranju budžeta/proračuna nije bilo moguće predvidjeti.

OPĆINSKI NAČELNIK